

BESLUIT GEMEENTERAAD

Zitting van	23 juni 2026
Team	Beleidscel
Onderwerp	Participatiereglement Dilbeek

Aanwezig: Zelderloo Walter, Van den Houte Anneleen, Rons Alexis, Roesems Gino, Groenweghe Nele, De Win Harry, De Freyne David, De Jonge Jasper, Vanhee Fré, Walravens Jef, Van Roy Nils, Vanderoot Jef, Nijs Marianne, De Buyst Véronique, Mus Niki, Vergels Driss, Seyns Valérie, Merckx Lean, Liekens Goedeke, Deleu Tinneke, Nevens Bart, Clement Louis, Janssens Linda, Hoffmans Nathalie, De Ridder Dries, Gins Brigitte, Merchiers Tania, Valtin Katleen, Quaghebeur Stijn, Vereecke Liesbet, Willen Marc, Erkelbout Jan, Van Hove Diane, De Schryver Reindert

Toelichting

Context: het Dilbeekse participatiebeleid en de plaats van het reglement

Het participatiebeleid van Dilbeek vertrekt vanuit de overtuiging dat de betrokkenheid van de bredere samenleving leidt tot beter beleid en een sterkere gemeenschap. De missie en visie bepalen daarbij de richting en het engagement van de gemeente. Het participatiereglement vormt de juridische en praktische vertaling van deze visie: het legt vast hoe participatie concreet mogelijk wordt gemaakt en welke rechten en procedures daarbij gelden.

De in dit reglement beschreven beleidsvisie, is een verdieping van de basisprincipes voor een nieuw participatiebeleid zoals vastgelegd in het besluit van de gemeenteraad van 20 december 2022.

Waarom hebben we een participatiereglement?

Een participatiereglement zorgt voor duidelijkheid en rechtszekerheid, zowel voor burgers als voor de organisatie. Het maakt transparant op welke manieren burgers kunnen participeren en onder welke voorwaarden. Tegelijk biedt het een eenduidig kader voor bestuur en administratie om participatie op een consistente manier te organiseren en op te volgen. Om deze redenen zijn Vlaamse lokale besturen, vanuit het decreet Lokaal Bestuur, ook verplicht om een participatiereglement op te stellen. In Dilbeek kiezen we er bewust voor om dit reglement te gebruiken als basisdocument voor ons participatiebeleid, om onze engagementen zo helder mogelijk te maken voor alle betrokkenen.

Wat staat er in het participatiereglement?

Het participatiereglement is opgebouwd uit drie delen, die samen het kader voor participatie in Dilbeek vormen:

- **Deel 1: missie en visie**
Dit deel beschrijft wat participatie betekent in Dilbeek, waarom de gemeente hierop inzet, en welke principes daarbij centraal staan: verankering, doelgerichtheid, open blik, ambitie en inclusie
- **Deel 2: participatie-instrumenten**
Dit deel geeft een overzicht van de concrete instrumenten waarover burgers beschikken om deel te nemen aan het beleid, en legt per instrument de basisregels vast. Het gaat onder meer om verzoekschriften, vragen en voorstellen aan de gemeenteraad, volksraadplegingen, structurele overlegorganen, participatie in projecten en participatie rond het meerjarenplan.
- **Deel 3: evaluatie**
Dit deel bepaalt hoe het participatiebeleid en de instrumenten op regelmatige basis geëvalueerd en bijgestuurd worden, zowel intern als samen met de bredere samenleving.

Hoe wil de gemeente het participatiereglement gebruiken?

Het participatiereglement fungeert als referentiekader voor de praktijk van participatie in Dilbeek. Voor burgers biedt het de nodige informatie over hun mogelijkheden om hun stem te laten horen. Voor bestuur en medewerkers biedt het houvast om participatie kwaliteitsvol, transparant en in lijn met de beleidsvisie te organiseren, én onze acties rond participatie te helpen communiceren en evalueren. Zo vormt het een essentieel fundament voor een gedragen en toekomstgericht participatiebeleid.

Het participatiereglement werd toegelicht op de gemeenteraadscommissie van 12 mei 2026.

Juridisch kader

- Decreet Lokaal Bestuur
- Besluit van de gemeenteraad van 20 december 2022 betreffende “Beleidsparticipatie in Dilbeek: opstart nieuwe werking en overgangsregeling adviesraden”
- Huishoudelijk Reglement van de Gemeenteraad

Beslissing

Stemming

19 ja: De Buyst Véronique, Erkelbout Jan, Willen Marc, Nevens Bart, Vanhee Fré, Gins Brigitte, Rons Alexis, Quaghebeur Stijn, De Win Harry, Van den Houte Anneleen, Liekens Goedeke, Deleu Tinneke, De Freyne David, Janssens Linda, Merchiers Tania, Walravens Jef, Hoffmans Nathalie, De Ridder Dries, Zelderloo Walter

14 nee: Vanderoost Jef, Vergels Driss, Clement Louis, Nijs Marianne, Van Hove Diane, Mus Niki, De Jonge Jasper, Van Roy Nils, Seyns Valérie, Groenweghe Nele, Merckx Lean, Roesems Gino, De Schryver Reindert, Vereecke Liesbet,

Artikel 1. Het participatiereglement Dilbeek treedt in werking vanaf 1 juli 2026 en wordt als volgt goedgekeurd:

Deel 1. Participatie in Dilbeek: missie en visie

Definitie van participatie

De bredere samenleving levert, op initiatief van de gemeente of op eigen initiatief, een bijdrage aan het (agenderen, voorbereiden, beslissen, uitvoeren en evalueren van) beleid van de gemeente.

Definitie van de bredere samenleving

Dit kan iedereen zijn die in Dilbeek woont, werkt, er zijn tijd doorbrengt of gebruik maakt van onze diensten en infrastructuur: Dilbeekse burgers, ondernemers, organisaties en verenigingen, scholieren, bezoekers ...

Wie we betrekken is geen vooraf afgebakende, vaststaande groep. In elke context bekijken we welke samenwerking de grootste meerwaarde biedt.

Missie – waarom betrekken wij de bredere samenleving in ons beleid?

Bij Groep Dilbeek geloven we dat het betrekken van de bredere samenleving bij het realiseren van ons beleid dat beleid beter maakt en de samenleving versterkt

- **Het maakt ons beleid beter:** het zorgt voor een zo breed mogelijke kijk op noden en kansen voor een beter Dilbeek, en voor het vinden, uitvoeren en evalueren van de beste manier om daar te raken. Samen weten we meer dan alleen.
- **Het versterkt de samenleving:** het creëert meer betrokkenheid, eigenaarschap en samenwerking met en tussen burgers, verbetert de relatie tussen burgers en overheid, en verhoogt het vertrouwen van burgers in onze lokale democratie. Dit zorgt bovendien voor een sterkere basis voor toekomstige samenwerking, en dus ook voor beter beleid.

Visie - hoe willen wij de bredere samenleving betrekken in ons beleid?

We **verankeren** participatie structureel in ons beleidswerk, om hierin **doelgericht** de bredere samenleving te kunnen betrekken, met **een open blik, ambitie** en aandacht voor ieders **eigenheid**.

VERANKERING

We verweven participatie in onze organisatie

Verankering in ons beleid zorgt ervoor dat we kansen om burgers te betrekken op tijd detecteren en verlaagt drempels om die ook in impactvolle actie kunnen omzetten.

- De afweging om burgers te betrekken is **geïntegreerd** in de aanpak van ons beleidswerk

- Onze teams en ons bestuur krijgt de **juiste ondersteuning** om participatief werken aan te moedigen en te vergemakkelijken.
- We staan open voor samenwerking rond **alle thema's**, en in **alle fases** van beleid maken (voorbereiding, beslissing, uitvoering, evaluatie).

DOELGERICHTHEID

We willen doelgericht samenwerken

Doelgericht werken betekent duidelijk weten wat we willen en waarom, wie we daarvoor nodig hebben, en hoe we hen het beste kunnen betrekken. Dit verhoogt de kans dat we onze doelen ook echt bereiken, en ons beleid er beter van wordt. Duidelijkheid over de grenzen van wat (niet) kan vermijdt bovendien verkeerde verwachtingen en wantrouwen.

- We betrekken burgers bij de realisatie van ons beleid **omdat het een meerwaarde biedt**. Deze meerwaarde brengen we telkens goed in kaart, zodat duidelijk is **wat nodig is** om onze beleidsdoelen te bereiken, en wie we daarvoor moeten betrekken.
- **Het speelveld is duidelijk**, zodat iedereen weet wie waaraan kan bijdragen op welke manier. We zoeken bij het afbakenen van dit speelveld altijd een **evenwicht** tussen ambitieus samenwerken, en de grenzen van wat praktisch, inhoudelijk en juridisch mogelijk is.
- We betrekken **de juiste mensen op het juiste moment** in tijdelijke engagementen, zodat iedereen een bijdrage kan leveren wanneer dat de meeste impact heeft.
- We zoeken telkens **de methodes** die het meest gepast zijn voor het behalen van onze doelen en voor de mensen die we willen betrekken.

OPEN BLIK

We willen met een open blik kansen zoeken

Participatie is meer dan feedback vragen aan de makkelijkst bereikbare burgers. Door open te staan voor de volle rijkdom van bijdragen uit de samenleving verbreden we onze eigen blik en laten we nieuwe kansen voor samenwerking groeien.

- Bij het bepalen van wie en wat we nodig hebben houden we een brede kijk: een **brede waaier aan bijdragen** (bezorgdheden, kennis, ervaringen, connecties, praktische hulp ...) van **alle leden van de bredere samenleving** kunnen nuttig zijn.
- We kijken **voorbij wie we het makkelijkst bereiken** en gaan **actief op zoek** naar wie nog niet op onze radar staat. We stellen daarbij geen exclusieven en privileges.
- We geloven in **kruisbestuiving** en **leren van elkaar**. Door **mensen samen te brengen** willen we kansen geven om elkaar te leren kennen, beter te begrijpen, en te inspireren.
- We willen de kracht en expertise van onze burgers **actief versterken**, zodat ze ook **zelfstandig** initiatief kunnen nemen om mensen samen te brengen, elkaar te inspireren en hun stem te laten horen.

AMBITIE

We willen de lat hoog leggen

We zien participatie niet als een verplicht nummer, maar iets waarin we willen vooroplopen en onze grenzen durven verleggen.

- We durven de lat hoog te leggen om burgers **diepgaand** en **in een vroeg stadium** te betrekken.
- We durven **burgers zelf aan zet te brengen**, en hen ook zelf beslissingen te laten nemen, binnen een duidelijk afgebakend kader en mandaat.

- We zoeken ook naar kansen om **te innoveren en te experimenteren** in onze aanpak van participatie. Zo blijven we bij met nieuwe ontwikkelingen en bouwen we kennis op.

INCLUSIE

We willen oog hebben voor de eigenheid van onze burgers

Door rekening te houden met wat mensen nodig hebben om te kunnen en te willen bijdragen, zorgen we ervoor dat we ook echt iedereen kunnen samenbrengen die wij nodig hebben.

- Het is niet voor iedereen even makkelijk om hun stem te laten horen. Daarom **stemmen we onze communicatie en aanpak af op wat burgers nodig hebben** om mee te doen, en geven we **ondersteuning** waar nodig.
- We willen een **open, positief klimaat rond participatie** creëren, dat mensen een veilig gevoel geeft en hen enthousiasmeert om betrokken te willen zijn.

Werkprincipes

We willen onze visie in de praktijk brengen aan de hand van enkele principes voor participatief werken. Deze principes geven richting aan de concrete implementatie van ons participatiemodel.

- **We verankeren participatief werken in onze organisatie**

We integreren het zoeken naar en uitvoeren van participatiekansen in onze werkprocessen, op zo'n manier dat het voor iedereen altijd duidelijk is wat er wanneer van wie verwacht wordt, en dat iedereen ook de nodige instrumenten heeft om hun rol op te nemen.

- **We laten teams aan zet, met centrale aansturing en ondersteuning**

De teams binnen groep Dilbeek nemen het initiatief voor het identificeren van participatiekansen en het uitvoeren van participatie-acties binnen hun projecten. Ze kunnen daarbij rekenen op inhoudelijke en praktische ondersteuning van een daarvoor aangestelde medewerker, en andere collega's wanneer nodig. Omgekeerd zetten we een aanpak op die zorgt dat erover kan gewaakt worden dat de visie en werkprincipes rond participatie gevolgd worden.

- **We starten altijd van heldere, gedragen doelen, speelveld en rollen**

In een zo vroeg mogelijke fase van een project maken we de afweging of participatie een meerwaarde kan zijn, en dit op basis van duidelijke projectdoelen. Eens hierover beslist leggen we precies vast wat we willen bereiken, met wie, en hoe we dat praktisch aanpakken. We verzekeren dat dit engagement gedragen is door alle interne actoren, inclusief politiek bestuur, en communiceren hier transparant over, zowel intern als extern.

- **We werken respectvol en positief samen, met oog voor elkaars positie en noden**

Succesvol samenwerken kan enkel als we respectvol open staan voor andere meningen, en als we elkaar de ruimte geven om die mening te uiten. We zorgen er voor dat alle burgers die dat willen hun stem kunnen laten horen, door hen daarvoor de nodige instrumenten en ondersteuning aan te bieden, en een veilige sfeer te creëren. We laten ruimte voor emoties, maar proberen altijd samen een manier te vinden om positief en oplossingsgericht om te gaan met de uitdagingen op ons pad.

- **Onze communicatie is duidelijk, enthousiasmerend en op maat**

Om iedereen mee te krijgen communiceren we duidelijk over welke rol ze kunnen spelen, op een manier die zin geeft om een bijdrage te leveren, en vertrouwen geeft dat we ons engagement ook

zullen nakomen. We gebruiken daarbij de juiste kanalen en toon, en gaan actief naar de mensen toe wanneer nodig.

- **We bouwen kennis op en delen die met elkaar**

We zien participatief werken als een leerproces, en bouwen expertise op binnen onze organisatie. We zorgen dat deze kennis niet verloren gaat, en delen ze ook actief met collega's. Als we externe partners nodig hebben proberen we zoveel mogelijk van hen te leren om op termijn zelfstandiger te worden in ons participatiewerk. Bij het opbouwen van onze expertise hebben we bewust oog voor nieuwe ontwikkelingen, specifiek ook op het vlak van digitale instrumenten.

- **We versterken burgers om te kunnen bijdragen**

Burgers eigenaarschap geven en hen helpen om zelf het heft in handen te nemen kan een grote positieve impact hebben op de gedragenheid en duurzame uitvoering van ons beleid, en het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid over de samenleving. Daarom zoeken we niet alleen actief naar mogelijkheden om burgers verregaand te betrekken in onze eigen projecten, maar moedigen we burgers ook aan om zelf initiatief te nemen om beleidsaanbevelingen te doen en zich in te zetten voor hun gemeente, hun wijk, en hun medeburgers.

- **We evalueren ons beleid en sturen bij waar nodig**

Zowel voor individuele participatietrajecten als voor ons participatiebeleid in het algemeen leggen we toetsbare succesindicatoren vast, zodat we op gezette tijden kunnen nagaan of we op de juiste weg zijn, en kunnen bijsturen als nodig. Dit doen we niet alleen intern, maar ook samen met burgers.

- **Betrokkenheid stopt niet bij onze formele instrumenten**

We organiseren verschillende instrumenten via dewelke we burgers bij ons beleid kunnen betrekken. Maar ook in ons dagelijks contact met burgers staan we open om respectvol en constructief te luisteren naar hun ideeën, bezorgdheden en expertise. Zo houden we de vinger aan de pols, en tonen we burgers dat ze bij ons terecht kunnen om hun stem te laten horen.

Hernieuwing

Binnen één jaar na het begin van een nieuwe bestuursperiode worden de missie en visie van het participatiebeleid opnieuw gevalideerd door het college van burgemeester en schepenen, en eventueel bijgestuurd.

Deel 2. Instrumenten

Hoofdstuk. 1. Definitie van participatieinstrumenten

Art. 1.1

Om de bredere samenleving in Dilbeek toe te laten bij te dragen aan het beleid van de gemeente Dilbeek in overeenstemming met het participatiebeleid zoals beschreven in deel 1 uit te voeren, werkt de gemeente verschillende participatie-instrumenten uit.

Deze instrumenten hebben gezamenlijk als doel

- om betrokkenheid van de bredere samenleving toe te laten op verschillende manieren en in verschillende fases van de agendering, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijke beleid.
- Om de bredere samenleving zowel op initiatief van de gemeente betrekken, alsook inspraak op initiatief van burgers en andere stakeholders toe te laten

Hoofdstuk 2. Verzoekschriften aan de organen van het bestuur

Art. 2.1 Recht op het indienen van een verzoekschrift

In overeenstemming met artikel 304 van het lokaal bestuur heeft elke burger het recht om schriftelijke verzoekschriften te richten aan de organen van het bestuur. De gemeente legt de modaliteiten vast voor de ontvankelijkheid en behandeling van deze verzoekschriften.

Art. 2.2 Indienen van een verzoekschrift

Het verzoekschrift moet schriftelijk worden ingediend bij de burgemeester met kopie aan team Secretariaat.

De gemeente geeft op haar website de nodige informatie over waar en hoe een verzoek ingediend moet worden.

Art. 2.3 Ontvankelijkheid van een verzoekschrift

De burgemeester gaat na of een verzoekschrift ontvankelijk is. Een voorstel is ontvankelijk onder volgende voorwaarden:

- het betreft een aangelegenheid die behoort tot de bevoegdheid van het bestuur
- het verzoekschrift moet een vraag bevatten aan de organen van het bestuur om iets te doen of te laten
- het is gemotiveerd en nauwkeurig omschreven en is vergezeld van alle nuttige stukken die het verzoek verduidelijken
- de indiener(s) van het verzoekschrift is/zijn duidelijk geïdentificeerd. Een verzoek heeft minstens één identificeerbare indiener.

Als een verzoekschrift niet ontvankelijk is, wordt de indiener hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht, met motivering van deze beslissing, uiterlijk twee weken na de ontvangst van het verzoekschrift.

Art. 2.4 Behandeling van ontvankelijke verzoekschriften

Een ontvankelijk verzoekschrift wordt als volgt behandeld:

1. De indiener wordt schriftelijk op de hoogte gebracht van de ontvankelijkheid van het verzoekschrift.
2. Het verzoekschrift wordt overgemaakt aan het orgaan tot wiens bevoegdheid het onderwerp van het verzoekschrift behoort. Dit orgaan is verantwoordelijk voor het beantwoorden van het verzoek.
3. Het desbetreffende orgaan kan de indiener vragen om meer informatie te verschaffen over het verzoek, of uitnodigen voor een gesprek, als dit nodig is voor het voorbereiden van een antwoord op het verzoek.
4. Het betreffende orgaan bereidt een gemotiveerd antwoord voor en bezorgt dit schriftelijk aan de indiener, uiterlijk drie maanden na de kennisgeving van de ontvankelijkheid van het verzoek.

Hoofdstuk 3. Vragen en voorstellen aan de raad

Art. 3.1 Recht op het indienen van vragen en voorstellen aan de raad

Elke burger heeft het recht om voorstellen of vragen op de agenda van de gemeenteraad in te schrijven en deze toe te lichten aan de raadsleden, in overeenstemming met artikel 304 van het Decreet over het Lokaal Bestuur.

Art. 3.2 Ontvankelijkheid van een vraag of voorstel

De voorzitter gaat na of het voorstel ontvankelijk is. Een voorstel is ontvankelijk onder volgende voorwaarden:

- het betreft een aangelegenheid die behoort tot de bevoegdheid van de raad
- het moet een voorstel of vraag bevatten aan de organen van het bestuur om iets te doen of te laten

- het is gemotiveerd en nauwkeurig omschreven en is vergezeld van alle nuttige stukken die het verduidelijken
- Het wordt gesteund door ten minste 100 Dilbeekse inwoners, ouder dan 16 jaar
- van elke persoon die het voorstel ondersteunt, zijn ten minste volgende gegevens vermeld: naam, voornaam, geboortedatum en woonplaats
- Elke persoon die het voorstel ondersteunt heeft zijn geïnformeerde en expliciete toestemming gegeven voor het gebruik van hun persoonsgegevens, volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het ingediende voorstel bevat bewijs van deze toestemming.
- De woordvoerder is duidelijk geïdentificeerd.

Als een verzoekschrift niet ontvankelijk is, wordt de indiener hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht, met motivering van deze beslissing, uiterlijk een week na de ontvangst van het verzoekschrift.

Art. 3.3 Indiening van een vraag of voorstel

Het voorstel moet schriftelijk worden ingediend bij de voorzitter van de gemeenteraad met kopie aan het secretariaat.

De gemeente stelt via haar website een formulier ter beschikking dat burgers kunnen gebruiken om hun voorstel in te dienen en de gegevens van ondersteunende burgers op de correcte manier te verzamelen. Het gebruik van dit formulier is vrijblijvend. Burgers die dit formulier niet wensen te gebruiken, staan zelf in voor het voldoen aan de hierboven vermelde voorwaarden, in het bijzonder het correct verzamelen van persoonsgegevens volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Art. 3.4 agendering op de raad

Een ontvankelijke vraag of voorstel wordt geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering van de raad waarin nog geen voorstel geagendeerd is, als het ten minste 30 kalenderdagen vóór de dag van deze vergadering werd ingediend.

Per gemeenteraad kan maximum één burgervoorstel geagendeerd worden. De voorzitter van de Gemeenteraad kan beslissen een hoger aantal voorstellen toe te laten, indien een dringende behandeling vereist is van een of meer vragen of voorstellen, bijvoorbeeld omwille van een relevante link met een actuele gebeurtenis of een ander punt op de agenda van dezelfde raadszitting, en zolang de voorstellen minstens 30 kalenderdagen vóór de dag van de vergadering zijn ingediend.

Voorstellen worden geagendeerd volgens de datum van indiening.

Art. 3.5 Behandeling op de raad

Het geagendeerde voorstel wordt als volgt behandeld op de gemeenteraad:

1. Een voorstel wordt altijd behandeld aan het begin van de gemeenteraad, meteen na het openen van de vergadering.
2. Bij de start van de gemeenteraad neemt de woordvoerder plaats op de publieksbanken. Bij de behandeling van het voorstel wordt de woordvoerder uitgenodigd om het voorstel kort toe te lichten aan de raad. Hiervoor wordt een spreektijd voorzien van 10 minuten voor toelichting. Een voorstel mag door maximaal twee personen toegelicht worden.
3. Na de toelichting door de woordvoerder krijgt per fractie een raadslid de mogelijkheid tot een korte bijkomende tussenkomst.
4. De raad beslist op gemotiveerde wijze welk gevolg zal gegeven worden aan het voorstel
5. De beslissing wordt opgenomen in het verslag van de gemeenteraad, en wordt schriftelijk bezorgd aan de woordvoerder.

Indieners kunnen vrijblijvend beroep doen op ondersteuning van een medewerker van de gemeente om hun toelichting aan

de gemeenteraad voor te bereiden. Deze ondersteuning is erop gericht de toelichting maximaal helder en passend binnen de voorziene tijd te maken.

Hoofdstuk 4. De gemeentelijke volksraadpleging

Art. 4.1

De gemeenteraad kan beslissen om de inwoners te raadplegen over aangelegenheden van gemeentelijk belang. Ze organiseert een volksraadpleging als de inwoners van de gemeente daartoe een verzoek hebben ingediend dat voldoet aan de voorwaarden, vermeld in deel 6, Hoofdstuk 3 van het Decreet over het lokaal bestuur.

Hoofdstuk 5. Structurele adviesorganen

Art. 5.1 Algemene definitie van structurele adviesorganen

Onder structurele adviesorganen verstaan we organen die als doel hebben op gezette tijden dialoog te organiseren rond/met bepaalde doelgroepen, rond een bepaald beleidsthema, of rond een bepaald geografisch gebied (bv. een wijk), om eventueel tot concrete beleidsaanbevelingen te komen voor de gemeente.

Deze dialoog kan tussen burgers en andere actoren onderling zijn, of tussen burgers en de gemeente.

Deze organen kunnen ook de vorm aannemen van een vereniging.

Art. 5.2 Types en doelen van adviesorganen

We onderscheiden drie types van adviesorganen.

- Type 1: wettelijk vereiste adviesraden opgericht door de gemeenteraad. Dit zijn organen die wettelijk of decretaal verplicht op te richten zijn en voor wie de adviserende opdracht aan de gemeente ook wettelijk of decretaal omschreven is.
- Type 2: adviesorganen op initiatief van de gemeente. Dit zijn organen die niet wettelijk of decretaal verplicht zijn, maar die de gemeente zelf opricht en organiseert om te helpen bijdragen aan het gemeentelijke beleid.
- Type 3: overleginitiatieven op eigen initiatief van burgers. Dit zijn organen die niet wettelijk of decretaal verplicht zijn, en waarin de gemeente niet zelf een initiatief neemt of een eigenaarschap heeft.

Deze organen hebben altijd minstens het doel om dialoog tussen verschillende actoren te organiseren rond bepaalde thema's of specifieke onderwerpen, om tot concrete aanbevelingen te komen voor het gemeentelijk beleid.

Adviesorganen van het type 1 en 2 hebben altijd de bijkomende opdracht om advies te verlenen aan de gemeente in gevallen waarbij het wettelijk verplicht is om een dergelijk advies in te winnen bij het betreffende orgaan, of volgens de afspraken die daarover gemaakt worden in het afsprakenkader dat voor elk orgaan van deze types wordt opgesteld (zie art. 5.5 en 5.8).

De gemeente kan ook, op eigen initiatief, organen van het type 3 uitnodigen om deel te nemen aan participatie-acties op initiatief van de gemeente. Die organen hebben de vrije keuze om daar al dan niet op in te gaan.

Deze organen kunnen naast het boven beschreven doel, maar nooit in plaats van dat doel, nog andere doelen hebben, zoals het organiseren van activiteiten, of het samenbrengen van actoren met de bedoeling elkaar te informeren, te inspireren of van elkaar te leren.

Art. 5.3 Oprichting van wettelijk vereiste adviesraden

De oprichting van een wettelijk vereiste adviesraad is de exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad.

Om een wettelijk vereiste adviesraad op te richten, worden statuten voor dit orgaan opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze statuten leggen minstens de volgende zaken vast:

- Concrete doelen van het orgaan. Deze moeten aansluiten bij de opdracht zoals beschreven in art. 1.
- Doelgroep(en) die men wil vertegenwoordigen of betrekken, en/of thema's waarover men zich wil uitspreken.
- Als met een vast lidmaatschap gewerkt wordt: de voorwaarden voor lidmaatschap en de procedure voor het aanstellen van leden.
- Hoe het orgaan voldoet aan de wettelijke bepalingen voor deze organen, zoals vastgelegd in artikel 304 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Het college van burgemeester en schepenen legt bij besluit vast wie gemandateerd wordt om de statuten voor te bereiden. De statuten kunnen worden voorbereid door leden van het gemeentebestuur inclusief de gemeentelijke administratie, door een groep burgers of andere actoren daarvoor gemandateerd, of door beide samen.

De statuten van wettelijke vereiste adviesraden worden aan de gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring.

Ten laatste één jaar na de start van de bestuursperiode van een nieuwe gemeenteraad legt elke wettelijk vereiste raad haar statuten voor aan de gemeenteraad om de goedkeuring te vernieuwen.

Art. 5.4 Interne werking en organisatie van wettelijk vereiste adviesraden

Een wettelijk vereiste adviesraad is zelfstandig bevoegd en verantwoordelijk voor het uittekenen en organiseren van haar eigen werking binnen het kader van haar opdrachten.

De interne werking van een wettelijk vereiste adviesraad wordt geregeld door een afzonderlijk huishoudelijk reglement voor elke raad. Het opstellen van zo'n huishoudelijk reglement is verplicht.

Het huishoudelijk reglement wordt aan de gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring, ten vroegste op het moment dat de statuten van de adviesraad voorgelegd worden, en ten laatste een jaar na de goedkeuring van de statuten van de adviesraad.

Het huishoudelijk reglement beschrijft minstens:

- de verschillende rollen, functies en taakverdeling binnen het adviesorgaan
- hoe het uitvoeren van de opdracht(en) zoals vastgelegd in de statuten praktisch geregeld wordt (bv. adviesvorming, overlegmomenten, communicatie ...)
- hoe de adviesraad beoogt bij het uitvoeren van haar opdracht(en) de principes na te streven van de beleidsvisie participatie van de gemeente zoals beschreven in hoofdstuk 1 van het participatiereglement – met name de principes van inclusie, open blik en doelgerichtheid.
- hoe de adviesraad concreet voldoet aan eventuele wettelijke vereisten voor haar werking

Het huishoudelijk reglement wordt aan de gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring, ten vroegste op het moment dat de statuten van de adviesraad voorgelegd worden, en ten laatste zes maanden na de goedkeuring van de statuten van de adviesraad.

Art. 5.5 Samenwerking tussen wettelijk vereiste adviesraden en de gemeente

Elke wettelijk vereiste adviesraad werkt een afsprakenkader uit met de gemeente. In dit kader worden minstens de volgende zaken vastgelegd:

- Het wederzijdse aanspreekpunt bij de adviesraad en de gemeentelijke diensten
- De bepalingen en voorwaarden voor het verkrijgen en gebruik van financiële werkingsmiddelen, indien die er zijn
- De administratieve en logistieke ondersteuning waarop de adviesraad een beroep kan doen
- De verschillende rollen en verantwoordelijkheden binnen de gemeente en binnen de adviesraad voor het uitvoeren van de opdrachten van het orgaan, en met name voor:

- De manier waarop de gemeente aan de adviesraad een advies vraagt
- De manier waarop de gemeente een advies van de adviesraad verwerkt en hierop antwoordt
- De manier waarop de gemeente en de adviesraad samenwerken om zoveel mogelijk tot gedeelde, impactvolle beleidsaanbevelingen te komen
- Rapporteringsverplichtingen over de activiteiten van de adviesraad aan de gemeente

Het afsprakenkader wordt aan de gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring, ten vroegste op het moment dat de statuten van de adviesraad voorgelegd worden, en ten laatste een jaar na de goedkeuring van de statuten van de adviesraad.

Art. 5.6 Engagements van de gemeente ten opzichte van wettelijk vereiste adviesraden

Een wettelijk vereiste adviesraad heeft recht op de volgende ondersteuning van de gemeente, mits de statuten, huishoudelijk reglement en:

- Materiële en logistieke ondersteuning, inclusief het gebruik van gemeentelijke lokalen, volgens een tarief vastgelegd in de relevante reglementen voor zaalhuur door Groep Dilbeek.
- Ondersteuning en coaching vanuit de gemeentelijke administratie in het bepalen van een geschikte aanpak om hun opdracht te vervullen, met name wanneer het gaat over het naleven van de principes van het Dilbeekse participatiebeleid zoals vastgelegd in hoofdstuk 1 van het participatiereglement.
- Samenkomst, georganiseerd door de gemeente, van de verschillende adviesraden, om elkaar te inspireren en te informeren over hun werking, van elkaar te leren en de samenwerking met de gemeente te evalueren. Dit vindt minstens een keer per bestuursperiode plaats, bij voorkeur in voorbereiding op het nieuwe Meerjarenplan.
- Het verstrekken van beleidsdocumenten en toelichting, schriftelijk of mondeling, over het beleid van de gemeente, die het orgaan nodig acht om haar opdracht te vervullen, binnen de wettelijke kaders over inzagerecht en openbaarheid van bestuur.

De gemeente engageert zich om zich beschikbaar te stellen voor dialoog om samen tot gedragen, impactvolle en uitvoerbare beleidsaanbevelingen te komen binnen de opdracht van elk adviesorgaan.

De gemeente engageert zich om de adviesorganen te betrekken in belangrijke participatieve trajecten over hun doelgroep of thema.

Een wettelijk vereiste adviesraad kan maar aanspraak maken op de ondersteuningsvormen van de gemeente, inclusief financiële ondersteuning, zodra het afsprakenkader goedgekeurd is, met uitzondering van ondersteuning in het kader van het opstellen van het huishoudelijk reglement en het afsprakenkader.

Binnen de gemeentelijke administratie wordt minstens een medewerker aangeduid die verantwoordelijk is voor het bieden en/of coördineren van ondersteuning van de gemeente aan de adviesraad.

Art. 5.7 Oprichting van adviesorganen op initiatief van de gemeente

Gemeentelijke diensten kunnen adviesorganen oprichten om op regelmatige basis en voor een langere periode in overleg te gaan met burgers, of met andere actoren zoals verenigingen en ondernemers, rond een bepaald beleidsthema.

Om een overlegorgaan op te richten, worden statuten voor dit orgaan opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen. Deze statuten leggen minstens de volgende zaken vast:

- Concrete doelen van het orgaan. Deze moeten aansluiten bij de opdracht zoals beschreven in art. 5.1
- Doelgroep(en) die men wil betrekken, en/of thema's waarover men in gesprek wil gaan.

- De voorwaarden voor lidmaatschap en de procedure voor het aanstellen van leden

De statuten worden opgesteld door de gemeentelijke diensten in opdracht van het college van burgemeester en schepenen. De gemeente kan ervoor kiezen om de beoogde deelnemers van dit overlegorgaan hierbij te betrekken.

De statuten worden goedgekeurd door de gemeenteraad.

Art. 5.8 Interne werking en organisatie van adviesorganen op initiatief van de gemeente

De interne werking en organisatie van een overlegorgaan op initiatief van de gemeente wordt geregeld door een afzonderlijk afsprakenkader voor elk orgaan. Het opstellen van zo'n afsprakenkader is verplicht en wordt opgesteld binnen de zes maanden na het goedkeuren van de statuten van het overlegorgaan.

Het afsprakenkader regelt minstens

- de verschillende functies en taakverdeling binnen het overlegorgaan, en hoe het uitvoeren van de opdrachten zoals vastgelegd in de statuten praktisch geregeld wordt (bv. bepalen agenda, overlegvormen, overlegfrequentie, communicatie ...).
- de manier waarop de gemeente de organisatie van het overlegorgaan praktisch regelt binnen de administratie (bv. eigenaars, deelname van medewerkers en leden van het college, interne communicatie ...).
- De ondersteuning vanuit de gemeentelijke administratie voor de organisatie en effectieve werking van het orgaan (bv. budget en budgetgebruik, informatiedeling, gebruik van gemeentelijke diensten en locaties ...).
- hoe het orgaan beoogt bij het uitvoeren van haar opdracht(en) de principes na te streven van de beleidsvisie participatie van de gemeente zoals beschreven in hoofdstuk 1 van het participatiereglement – met name de principes van inclusie, open blik en doelgerichtheid.

Voor elk overlegorgaan wordt minstens één medewerker uit de gemeentelijke diensten aangeduid die verantwoordelijk is voor de organisatie van het overlegorgaan. Deze medewerker(s) bewaakt/bewaken ook de correcte uitvoering van de opdracht volgens de statuten van het orgaan.

De gemeente kan ervoor kiezen om voor de praktische organisatie van het orgaan, naast de eigen medewerker(s), een of meerdere deelnemers van het overlegorgaan in te schakelen. De precieze rolverdeling wordt gemaakt dan verplicht deel uit van het afsprakenkader.

Het afsprakenkader wordt opgesteld door de gemeentelijke diensten in opdracht van het college van burgemeester en schepenen. De gemeente kan ervoor kiezen om de beoogde deelnemers van dit overlegorgaan hierbij te betrekken.

Het afsprakenkader wordt aan de gemeenteraad voorgelegd ter goedkeuring.

Art. 5.9 Burgerinitiatieven

Burgers of andere actoren zoals verenigingen, ondernemers ... kunnen op eigen initiatief op regelmatige basis samenkomen met als doel met elkaar in gesprek te gaan over bepaalde beleidsthema's en samen beleidsaanbevelingen uit te werken voor de gemeente. Deze initiatieven kunnen zich desgewenst deels of uitsluitend richten op bepaalde doelgroepen, wijken of deelgemeenten van Dilbeek.

Initiatieven van burgers kunnen hun beleidsaanbevelingen, vragen, ideeën ... overmaken aan de gemeente via de participatie-instrumenten die beschikbaar zijn voor burgers, met name:

- als verzoekschrift aan de organen van het bestuur (zie Hoofdstuk. 2)
- als voorstel of vraag aan de gemeenteraad (zie Hoofdstuk. 3)
- in het kader van een door de gemeente georganiseerde participatie-actie binnen een bepaald project (zie Hoofdstuk. 6) of als inspraak op het Meerjarenplan (zie Hoofdstuk. 7)
- Informeel via gemeentelijke communicatiekanalen of rechtstreeks aan medewerkers of mandatarissen van de gemeente.

Hierbij dienen telkens de in de relevante hoofdstukken van dit participatiereglement voorgeschreven procedures, of de procedures uitgewerkt in navolging van de bepaling in die hoofdstukken, gevolgd te worden. De gemeente behandelt op haar beurt deze aanbevelingen volgens dezelfde procedures voor het betreffende instrument.

Art. 5.10 Organisatie en werking van burgerinitiatieven

De interne organisatie en werking van organen op initiatief van burgers is de volledige en exclusieve verantwoordelijkheid van de burgers die dit initiatief nemen.

Initiatieven kunnen zich laten erkennen als vereniging, indien ze voldoen aan de geldende erkenningsvoorwaarden voor Dilbeekse verenigingen.

Art. 5.11 Engagements van de gemeente ten opzichte van burgerinitiatieven

Indien erkend als vereniging hebben initiatieven van burgers recht op en toegang tot de verschillende ondersteuningsvormen die de gemeente aanbiedt aan erkende Dilbeekse verenigingen, zoals vastgelegd in de relevante reglementen – met name wat betreft financiële ondersteuning (subsidies), het huren van locaties, ontlenen van materiaal, gebruik van logistieke ondersteuning etc.

Het als doel hebben om beleidsaanbevelingen te geven aan de gemeente zoals beschreven in art. 5.1 en art. 5.2 van dit hoofdstuk verleent nooit op zichzelf extra rechten ten opzichte van andere verenigingen, of rechten buiten de relevante reglementen.

Binnen het beleidskader, de relevante reglementen en de middelen beschikbaar voor de ondersteuning van erkende verenigingen engageert de gemeente zich om initiatieven van burgers die als vereniging erkend zijn te ondersteunen in hun werking. De gemeente waakt erover om die ondersteuning zo in te zetten dat initiatieven van burgers die als doel hebben om beleidsaanbevelingen te maken aan de gemeente, zelfstandig dit doel kunnen bereiken, en in staat zijn om bij het uitwerken van beleidsaanbevelingen zo goed mogelijk de principes na te streven van de beleidsvisie participatie van de gemeente, zoals beschreven in hoofdstuk 1 van het participatiereglement – met name de principes van inclusie, open blik en doelgerichtheid.

Leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen nooit lid zijn van deze initiatieven. Personeelsleden van de gemeente kunnen enkel lid zijn ten persoonlijke titel, maar niet in functie van hun rol als personeelslid. Zowel leden van het schepencollege als personeelsleden kunnen wel vrijblijvend aansluiten op overleg van deze organen wanneer ze hiervoor uitgenodigd worden, of zelf het initiatief nemen om met deze initiatieven in gesprek te gaan wanneer dit zinvol is in het kader van hun werk.

Hoofdstuk 6. Participatie in gemeentelijke projecten

Art. 6.1 Afweging en agendering

Bij het opstarten van projecten door de gemeente maakt de gemeente de afweging of het betrekken van de bredere samenleving een meerwaarde is om het project succesvol uit te voeren. Voor deze afweging wordt een gestandaardiseerd afwegingskader gebruikt dat bepaalt welke factoren in rekening moeten worden gebracht.

Op basis van deze afweging wordt een keer per jaar een lijst opgesteld van projecten die participatief aangepakt zullen worden tijdens het komende jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschikbare tijd en middelen, met oog voor de praktische haalbaarheid van de projecten.

Art. 6.2 Participatieplanning

Wanneer beslist is om in een project de bredere samenleving te betrekken, wordt voor dat project een participatieplan opgemaakt. Dit participatieplan biedt antwoord op de volgende vragen:

- Wat willen we bereiken door participatief te werken in het project?
- Welke (groepen van) actoren in de bredere samenleving hebben we nodig om dat te bereiken, en wat moeten zijn precies doen daarvoor?
- In welke mate worden deze actoren betrokken, op een spectrum tussen passief geïnformeerd worden en zelf beslissingen kunnen nemen?
- Met welke methode(s) bereiken, rekruteren en betrekken we deze actoren?

- Wat hebben deze actoren nodig om de rol op te nemen die we hen toekennen in het project?
- Wat is het beoogde eindproduct van de participatie, en hoe zullen we dit gebruiken in het project?

Art. 6.3 Communicatie

In projecten waarin participatief gewerkt wordt, engageert het projectteam zich:

- Om steeds de gepaste kanalen, stijl en timing te gebruiken in haar communicatie over participatie-acties, zodat de beoogde betrokkenen makkelijk de juiste informatie kunnen krijgen die ze nodig hebben om hun rol te spelen in het project.
- Om transparant tijdig te communiceren over de doelen van participatie-acties, de mate van inspraak die betrokkenen krijgen, en hoe de geleverde bijdrages gebruikt zullen worden
- Om goed te documenteren op welke manier de resultaten van het participatietraject gebruikt zijn in het project, en dit minstens te communiceren aan de betrokken actoren.

Art. 6.4 Evaluatie

Na afloop van het participatieve deel van een project, of ten laatste wanneer het volledige project is afgelopen, wordt het participatietraject geëvalueerd.

Deze evaluatie heeft als doel om te identificeren:

- In hoeverre de vooraf opgestelde doelen voor het participatietraject behaald zijn
- In hoeverre de vereisten voor participatief werken in projecten zoals beschreven in dit hoofdstuk gevolgd zijn (en als niet, hoe en waarom niet)
- Welke impact het participatietraject heeft gehad op het proces en eindproduct van het project.
- Welke problemen zijn voorgekomen, en hoe die eventueel zijn opgelost
- Welke lessen er geleerd zijn die relevant zijn voor toekomstige trajecten, of voor het participatiebeleid in het algemeen

De evaluatie wordt uitgevoerd door het betrokken projectteam. Het projectteam kan ervoor kiezen hier ook de doelgroep van de participatie-actie te betrekken.

Art. 6.5 Betrokkenheid van burgers bij het opstellen van participatieplannen

De gemeente organiseert een structureel overlegorgaan met als doel aanbevelingen te doen over de best gepaste manier om in concrete projecten de bredere samenleving te betrekken.

Dit orgaan wordt beschouwd als een “type 2” overlegorgaan zoals beschreven in hoofdstuk 5 van dit participatiereglement. Het orgaan wordt aldus opgericht en georganiseerd volgens de procedures beschreven in de relevante artikels van hoofdstuk 5 van dit participatiereglement.

Dit orgaan kan door de gemeente ook ingezet worden bij de evaluatie van het Meerjarenplan, als onderdeel van de uitvoering van deel 3 van dit participatiereglement.

Hoofdstuk 7. Participatie over het Meerjarenplan

Art. 7.1 Participatie tijdens de voorbereiding van het Meerjarenplan

De gemeente betreft de bredere samenleving in de voorbereiding van haar Meerjarenplan.

Bij de start van de voorbereiding van een nieuw Meerjarenplan worden de mogelijkheden voor het betrekken van de bredere samenleving afgewogen, en wordt op basis van deze afwegingen een participatieplan opgesteld. Hierbij worden de vereisten voor projectgebaseerde participatie gevolgd, zoals beschreven in hoofdstuk 6.

Het participatieplan voor de voorbereiding van het Meerjarenplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen, en wordt besproken op de gemeenteraadscommissie.

Art. 7.2 Participatie tijdens de uitvoering van het Meerjarenplan

De gemeente organiseert jaarlijks minstens één actie waarin het Meerjarenplan, of een deel van het Meerjarenplan, en de uitvoering daarvan, wordt toegelicht, en waarbij er ruimte is voor gesprek hierover.

De gemeente legt vooraf vast welke thema's en/of beleidsdoelstellingen aan bod zullen komen tijdens deze actie. De gemeente kan burgers hierover mee laten beslissen.

De resultaten van deze acties voeden de jaarlijkse voorbereiding van de projecten van de administratie voor het volgende jaar.

Deel 3. Evaluatie

Hoofdstuk 8.

Art. 8.1 Engagement

De gemeente evalueert op gezette tijden de uitvoering van haar participatiebeleid en de werking van haar participatie-instrumenten.

Art. 8.2 Interne evaluatie

Op gezette tijden wordt uitvoering van het participatiebeleid en de werking van de participatie-instrumenten intern geëvalueerd. Hierbij wordt met name gekeken of de uitvoering van het participatiebeleid voldoende de principes volgt zoals uiteengezet volgens de principes in Deel 1 van dit participatiereglement.

Art. 8.3 Externe evaluatie

Minstens een keer per bestuursperiode wordt de uitvoering van het participatiebeleid en de werking van de participatie-instrumenten geëvalueerd samen met de bredere samenleving. Om te bepalen hoe dit gebeurt, wordt voorafgaand aan deze evaluatie een participatieplan opgesteld volgens de vereisten beschreven in deel 2, hoofdstuk 6.

Artikel 2. De volgende beslissingen, reglementen en statuten worden, voor zover nog van kracht, opgeheven:

- Het Besluit van de Gemeenteraad van 20 december 2022 over “Beleidsparticipatie in Dilbeek: opstart nieuwe werking en overgangsregeling adviesraden”
- Het Besluit van de Gemeenteraad van 26 februari 2013 over de erkenning van adviesraden
- Het Besluit van de Gemeenteraad van 24 januari 2006 over een “adviesprotocol”
- De door de Gemeenteraad goedgekeurde statuten van de volgende adviesraden:
 - Welzijnsraad
 - Raad voor Internationale Samenwerking
 - Seniorenraad
 - Adviesraad voor muziek, woord en dans
 - Sportraad
 - Cultuurraad
 - Bibliotheekraad
 - Mobiliteitsraad
 - Milieuraad
 - Landbouwwraad

- Middenstandsraad

Artikel 3. De hoofdstukken twee ("verzoekschriften aan de organen van het bestuur") en drie ("vragen en voorstellen aan de raad") van het participatiereglement vervangen hoofdstuk 11 van het Huishoudelijk Reglement van de Gemeenteraad ("Verzoekschriften en voorstellen van burgers aan de raad"), goedgekeurd door de Gemeenteraad op 24 mei 2025. De bepalingen van hoofdstuk 11 van het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad "Verzoekschriften en voorstellen van burgers aan de raad" worden opgeheven vanaf de inwerkingtreding van het participatiereglement.

Artikel 4. Dit besluit wordt, conform artikel 286 van het Decreet Lokaal Bestuur, bekendgemaakt via de webtoepassing van Groep Dilbeek. Deze bekendmaking wordt, conform artikel 330 van het Decreet Lokaal Bestuur, gemeld aan de toezichthoudende overheid.

**Namens Gemeenteraad,
voor eensluidend afschrift**